

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 23371/2024
12.12.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Радославе Мађаров и Јасмине Симовић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., Република ..., чији је пуномоћник Владимир Мареновић, адвокат из ..., против туженог „Mondo INC“ д.о.о. Београд, чији су пуномоћници Александар Петровић и Бранислав Глогоњац, адвокати из ..., ради заштите ауторских права и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж4 91/24 од 23.05.2024. године, у седници одржаној 12.12.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж4 91/24 од 23.05.2024. године и пресуда Вишег суда у Београду П4 445/22 од 16.11.2023. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж4 91/24 од 23.05.2024. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Вишег суда у Београду П4 445/22 од 16.11.2023. године, којом је одбијен тужбени захтев да се утврди да је тужени повредио ауторска права тужиоца тако што је на званичном „Инстаграм“ налогу „kurir.rs“ ...2020. године у непотпуној форми, без назначења имена или псеудонима аутора, неовлашћено јавно објавио фотографију „Јаков и Георгије“, под називом „СЛИКА ДАНА, деца налазе све ни у чему, а људи ништа у свему“; да се обавезе тужени да тужиоцу надокнади имовинску штету због повреде ауторског права од 17.635,00 динара и неимовинску штету због повреде моралних права аутора од 80.000,00 динара, са законском затезном каматом на ове износе од пресуђења до исплате; да се наложи туженом да објави изреку пресуде о свом трошку у штампаном и електронском издању дневних новина „Куир“ на интернет презентацији www.kurir.rs и званичном „Инстаграм“ налогу „kurir.rs“; да се наложи туженом да уклони фотографију „Јаков и Георгије“ са званичног „Инстаграм“ налога „kurir.rs“ у року од 15 дана; обавезан тужилац да туженом надокнади парничне трошкове од 137.950,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Одлучено је да свака странка сноси своје трошкове другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу одредби члана 214.а став 4. Закона о ауторским и сродним правима („Службени гласник РС“ бр. 104/09 ... 66/19), те чланова 403. став 2. тачка 1. и 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23) и утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а повреде одредаба чланова 7. и 22. – 231. ЗПП од стране првостепеног суда на које је ревизијом указано нису предвиђене чланом 407. ЗПП као разлог због кога се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је спорну фотографију сачинио у време литија у Црној Гори 06.06.2020. године, на пропланку изнад манастира Ђурђеви ступови. Истог дана, тужилац је фотографију објавио на својој „Facebook“ страници „... студио“, без означавања имена или псеудонима. На интернет профилу „srpstvo.brend“ 08.06.2020. године објављена је ова фотографија у измењеној форми, тако што је незнатно исечена са леве и десне стране, са горње стране се не види небо и панорама, а са доње не виде се децје ноге и на чему стоје. Испод фотографије стоји текст: „srpstvo.brend ДВА БРАТА, ЈЕДНА МАЈКА! Црна Гора и Србија то је једна фамилија#“srpstvo.brend“. Тужени, привредно друштво за обезбеђивање права и дистрибуције аудиовизуелних производа је друштво стицалац „ADRIA MEDIA GROUP“ д.о.о. Београд, на чијем инстаграм профилу „kurir.rs“ је дана ...2020. године објављена спорна фотографија. Поред фотографије стоји коментар: „СЛИКА ДАНА! „Деца налазе све ни у чему, а људи ништа у свему“ Хвала [@srpstvo.brend](#) на фотографији! Уколико и ви желите да објавимо вашу, пошаљите нам је, или је објавите уз hashtag#kurirlikadana“. Фотографија је преузета са инстаграм профила „srpstvo.brend“, од ког је запослени код правног претходника туженог тражио одобрење да фотографију објави, што је на објави и означено.

Првостепени суд, на основу одредби чланова 9. став 1. и 2, 13. став 1. тачка 2. и 205. Закона о ауторским и сродним правима, ценио као неоснован истакнути приговор недостатка активне легитимације, пошто је тужилац доказао да је створио ауторско дело поседовањем оригиналног негатива. Међутим, пропуст тужиоца да на објављеној фотографији на свом „Facebook“ профилу означи себе као аутора, представља разлог због ког тужени не може бити одговоран за повреду права чију заштиту тужилац тражи у овом поступку.

Другостепени суд прихвата као правилну одлуку првостепеног суда, али налази да чињеница што је спорна фотографија објављена на страници коју води тужилац није довољна да би тужилац доказао ауторство на објављеној фотографији, јер је објављена без навођења имена, односно псеудонима аутора.

По становишту Врховног суда, због погрешне примене материјалног права, првостепени суд је пропустио да утврди све битне чињенице од значаја за закониту одлуку о постављеном тужбеном захтеву.

Законом о ауторским и сродним правима („Службени гласник РС“ бр. 104/2009 ... 66/2019) прописано је да је аутор физичко лице које је створило ауторско дело; да је аутор дела носилац ауторског права (члан 9. ставови 1. и 3.); ауторско право на ауторском делу чији аутор није познат (анонимно дело или дело под псеудонимом) остварује: 1) за издато дело – издавач; 2) за објављено или неиздато дело – лице које је дело објавило (члан 13. став 1.), када се утврди идентитет аутора дела из става 1. овог члана престају права издавача, односно лица које је дело објавило (члан 13. став 3.); повреда ауторског или сродног права представља неовлашћено вршење било које радње која је обухваћена искључивим правима носиоца ауторског или сродног права, неплаћање накнаде прописане овим законом или уговором, као и неизвршавање других обавеза према носиоцу ауторског или сродног права, прописаних овим законом (члан 204.); у случају повреде ауторског права, тужилац може тужбом да захтева, између осталог, утврђење повреде права или озбиљне претње да ће право бити повређено, накнаду имовинске и неимовинске штете, искључење из промета предмета којим је извршена повреда права, објављивање пресуде о трошку туженог (члан 205. став 1. тачке 1, 3, 4. и 6.); на питања у вези са накнадом штете сходно се примењују одговарајуће одредбе закона којим се уређују облигациони односи (члан 214.а став 2.).

У конкретном случају, првостепени суд је утврдио да је тужилац сачинио фотографију коју је објавио на „Facebook“ страници „... студио“ 06.06.2020. године, без означава имена или псеудонима аутора, па закључак другостепеног суда да тужилац није доказао ауторство на објављеној фотографији не следи из напред наведених законских одредби. Разјашњена је чињеница да је тужени преузео измењену фотографију објављену на инстаграм профилу „srpstvo.brend“ 08.06.2020. године, али не и чињенице да ли је тужилац овластио „srpstvo.brend“ да даље дистрибуира спорну фотографију, нити је утврђено које алате користе медији за претраживање слика на интернету и на који начин се утврђује где су фотографије настале и први пут објављене.

Стога је обавеза првостепеног суда да у поновљеном поступку утврди да ли је објавом спорне фотографије ...2020. године поступљено у складу са правилима струке приликом преузимања фотографија које су објављене на туђим профилима, конкретно да ли постоје и која су правила приликом преузимања фотографија које не садрже име или псеудоним аутора, па ће на основу тако утврђених чињеница бити у прилици да донесе закониту одлуку о постављеном тужбеном захтеву.

У поновљеном поступку, првостепени ће поново одлучити и о трошковима целог поступка.

Из наведених разлога, на основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић